

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය - ජාතික භාෂා හා සමාජ විද්‍යා ශාඛාව
දේශපාලන විද්‍යාව අනුභූරු පිළිතුරු පත්‍රය - 2024

1 පත්‍රය

A කොටස

ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය	ප්‍රශ්න අංකය	පිළිතුරු අංකය
01	5	11	5	21	4
02	3	12	4	22	3
03	4	13	2	23	2
04	5	14	1	24	1
05	2	15	3	25	5
06	1	16	5	26	4
07	1	17	3	27	2
08	3	18	1	28	3
09	2	19	2	29	1
10	4	20	4	30	5

B කොටස

31. 1. පාලකයින්ගේ සංඛ්‍යාව
2. ආණ්ඩුව දූෂිතද යන්න
32. 1. නියෝජන ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ව්‍යාප්තිය
2. ඡන්ද බලයේ ව්‍යාප්තිය
33. 1. තෝමස් හොබ්ස්
2. ඇඩොල්ෆ් හිට්ලර්
34. 1. ආගමික මූලධර්මවාදය පදනම් කොටගත් ආගමික රාජ්‍ය බිහිවීමේ හැකියාව
2. බහු සංස්කෘතිකවාදය පදනම් කොට ගෙන ආගමික අන්‍යාන්‍යතාව මත සුළු ජන ප්‍රජාවගේ අයිතිවාසිකම ආරක්ෂා කිරීම
35. 1. මනෝ විද්‍යාත්මක ක්‍රියාමාර්ග
2. සමාජීය ක්‍රියාමාර්ග
3. දේශපාලන ක්‍රියාමාර්ග
36. 1. ජනතාවට උත්තර දිය යුතු බව
2. වගකීමේ අර්ථයෙන් ක්‍රියා කිරීම
37. 1. ලිබරල්වාදය
2. සමාජවාදය
38. 1. කොංග්‍රස් පනත්
2. සාම්ප්‍රදායික සිරිත් විරිත්
3. අධිකරණ තීන්දු
39. 1. ප්‍රතිපත්ති විශ්ලේෂණය
2. ප්‍රතිපත්ති උපදේශනය
3. ප්‍රතිපත්ති නායකත්වය
40. 1. ගෝලීය උණුසුම
2. ජල හිඟය
3. ස්වාභාවික ව්‍යසන

4. සෞඛ්‍ය ගැටලු

41.
 1. අරාබි වසන්තය
 2. නව සමාජ ව්‍යාපාර
42.
 1. පීඩාවට පත් ජන කොටස් නගා සිටුවීම
 2. ගම හා නගරය අතර පැවති අසමතුලිත බව නැති කිරීම
 3. නැගී එමින් පැවති සමාජවාදී ව්‍යාපාරය අඩපණ කිරීම
 4. සමාජ ප්‍රභූත්‍වයේ දේශපාලන කතිපයාධිකාරී බලය මර්ධනය කිරීම.
 5. උතුරු ප්‍රදේශයේ "හරි ජනයාගේ" තත්ත්වය නගාසිටුවීම.
43.
 1. යටත්විජිත ධනවාදයේ ආරම්භය හා ව්‍යප්තිය
 2. යටත් විජිත සමාජ පරිවර්ථනය
44.
 1. පශ්චාත් යටත් විජිත රාජ්‍ය මාදිලිය
 2. පැසිෆික්වාදී රාජ්‍ය මාදිලිය
45.
 1. ජනාධිපති ජනතා ඡන්දයෙන් පත්කිරීම
 2. ජනාධිපතිට සැලකිය යුතු විධායක බලතල හිමි වීම
 3. විධායක බලතල සහිත කැබිනට් මණ්ඩලයක් පැවතීම
 4. පාර්ලිමේන්තුවේ බහුතර කැමැත්ත ඇති තෙක් කැබිනට් මණ්ඩලය ධූර දැරීම
46.
 1. නිදහස් හා සාධාරණ මැතිවරණ
 2. සංවරණ හා තුළන ක්‍රමය
47.
 1. ලිඛිත ව්‍යවස්ථාවක් තිබීම
 2. අනම්‍ය ව්‍යවස්ථාවක් තිබීම
 3. ව්‍යවස්ථා විවරණ බලය සිමිත සහ අප්‍රකාශිත ලෙස අධිකරණයට හිමිවීම
48.
 1. අධිකරණ සේවා උපදේශක මණ්ඩලය
 2. අධිකරණ සේවා විනය මණ්ඩලය
49.
 1. ආණ්ඩුකාරධූරය
 2. 05
50.
 1. ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව හෝ එහි කොටසක් අත්හිටුවන නීති පැනවිය නොහැකි බව.
 2. නව ව්‍යවස්ථාවක් පනවන්නේ නම් මිස ව්‍යවස්ථාව මුළුමනින්ම පරිච්ඡින්න කරන නීති පැනවිය නොහැකි බව.

11 පත්‍රය පිළිතුරු

01.
 1. දේශපාලනය හැදෑරීමේ දාර්ශනික- ප්‍රතිමානීය ප්‍රවේශය විස්තර කරන්න.
 - දේශපාලන අධ්‍යයනය සඳහා යොදාගත් මුල්ම ප්‍රවේශය බව
 - මෙහි පුරෝගාමීන් ජ්‍යෝතිෂ සහ ඇරිස්ටෝටල් බව
 - මෙම ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන ප්‍රකාශකයෝ සිසරෝ, ශාන්ත ඔගස්ටීන්, මැකියාවෙලී, තෝමස් හොබ්ස් , ලොක්, එම්මානුවෙල් කාන්ට්, හේගල් යන අයගෙන් කීපදෙනෙක් නම්කර තිබීම
 - 20 වන සියවසේ විත්තකයින් සඳහන් කිරීම. මහත්මා ගාන්ධි, හැනා ඇරෙන්ඩ්ට් නම්කර තිබීම
 - මෙහි පොදු ප්‍රධාන කරුණු දෙක සඳහන් කළයුතු බව
 1. ඔවුන් දේශපාලන විද්‍යාඥයින් නොව දේශපාලන දාර්ශනිකයන් වීම
 2. ඔවුන් හැම දෙනාම දේශපාලනය යන ප්‍රභවය දෙස බැලූවේ ප්‍රතිමානීය දෘෂ්ඨිකෝණයකින් වීම

- දර්ශනවාදී ප්‍රවේශයේ මූලික ලක්ෂණ තුන පැහැදිලි කිරීම
- දේශපාලන දර්ශනවාදයේ ප්‍රතිමානීය සංකල්පය තරමක් ඉහළ මට්ටමේ අර්ථ දෙකක් ඇගවීම සඳහා භාවිත කරණ කරුණු දෙක පැහැදිලි කර තිබීම
- සෑම දේශපාලන දාර්ශනිකයෙකුගේම චින්තනය වූ කලී මෙම ප්‍රතිමානීය අරමුණු දෙක වෙනත් හැඩගැස්වී ඇති බව ලිවිය යුතුය.

අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය

- සම්පූර්ණයෙන්ම අනන්‍ය වී ඇත්තේ මාක්ස්වාදී න්‍යාය හා ප්‍රවේශය සමග බව
- මූලිකම භාවිත වූයේ 18 සියවසේ යුරෝපීය චින්තකයින් අතර බව
- මුල් කාලීන න්‍යාය පත්‍රය විග්‍රහ කිරීම
- ප්‍රධාන චින්තකයින් දැක්විය යුතුය
- කාල් මාක්ස් දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රය පිළිබඳ මෙම සාම්ප්‍රදායික වටහාගැනීම වෙනස් කළ අයුරු සඳහන් කළ යුතුය.
- ඓතිහාසික භෞතිකවාදී ප්‍රවේශයේ ප්‍රධාන අංගෝපාංග සඳහන් කළ යුතුය
- දේශපාලන අර්ථ ශාස්ත්‍රීය ප්‍රවේශය දේශපාලන විද්‍යා විෂය ක්ෂේත්‍රයට පැමිණියේ ආනුභවික ප්‍රත්‍යක්ෂ මූලවාදී වර්ගවාදී දේශපාලන විද්‍යා ප්‍රවේශයට විකල්පයක් වශයෙන් බව
- විවේචන ලියා ලිඛිය යුතුය.
- විකල්ප දේශපාලන විද්‍යා ප්‍රවේශයේ ලක්ෂණ හා පැතිකඩ විස්තර කර තිබීම.

02. I. රාජ්‍ය සහ ස්වාධිපත්‍ය

- ස්වාධිපත්‍ය යනු රාජ්‍ය සතු උත්තරීතර බලය බව දැක්වීම.
- ජින් බොඩුන් "රාජ්‍ය පිළිබඳ ග්‍රන්ථ හයක්" කෘතියේ ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පය න්‍යායාත්මකව ඉදිරිපත් කළ බව
- ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පයේ ප්‍රධාන පැතිකඩ දෙක (අභ්‍යන්තර හා බාහිර) විස්තර කිරීම
- බොඩුන්ගේ ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පය තුළ ඇති මූලික ගුණාංග තුන විස්තර කිරීම (ඒකීය බව, බෙදිය නොහැකි බව, පැවරිය නොහැකි බව)
- ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පය පිළිබඳ වෙනත් චින්තකයින්ගේ අදහස් කෙටියෙන් දැක්වීම (හොබ්ස් , ලොක් , රුසෝ , මැකියාවෙලි , හියුගෝ ග්‍රෝෂස්)
- ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පය පිළිබඳ පැහැදිලිව හා ක්‍රමවත්ව නීතිමය නිර්වචනයක් ඉදිරිපත් කරන්නේ ජෝන් ඔස්ටින් බව
- ස්වාධිපත්‍ය සංකල්පය සන්ධිස්වාදය හා ගෝලීයකරණ ක්‍රියාවලිය යටතේ අභියෝගයට ලක්වී ඇති බව
- මේ නිසා අද වන විට ප්‍රබල රාජ්‍යයන්හි ස්වාධිපත්‍ය වර්ධනය වී දුබල රාජ්‍යයන්හි ස්වාධිපත්‍ය නාශය යාමට ලක්ව ඇති බව විස්තර කිරීම ප්‍රමාණවත් වේ.

II. රාජ්‍ය සහ පුරවැසියා

- පුරවැසියා යන්නෙහි ග්‍රීක අදහස හා නූතන අදහස දැක්වීම
- ග්‍රීක නගර රාජ්‍යයෙහි පුරවැසියා නගර රාජ්‍යයෙහි දේශපාලන කටයුතුවලට සෘජුවම සම්බන්ධ වූ බවත් නූතනයේ දී නියෝජිතයන් මාර්ගයෙන් සම්බන්ධ වන බවත් දැක්වීම.
- එක් එක් රටවල ආණ්ඩුවල ස්වභාවය අනුව පුරවැසියන්ගේ දේශපාලන සහභාගීත්වයේ ස්වභාවය තීරණය වන බව (හමුදා ආණ්ඩු, රාජාණ්ඩු, සමාජවාදී ආණ්ඩු, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු)
- මෙහිදී වක්‍රාකාරව හෝ පුරවැසියන් දේශපාලන කටයුතුවලට වැඩි වැඩියෙන් සම්බන්ධ වන්නේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩු තුළ බව දැක්වීම
- පුරවැසියන් නොමැතිව රාජ්‍යයක්ද, රාජ්‍යයක් නොමැතිව පුරවැසියන්ද සමාජය තුළ පැවතිය නොහැකි බව සහ කිසියම් පුද්ගලයෙකුට පුරවැසිභාවය හිමිවෙතවාද නැද්ද යන්න තීරණය කරන්නේ රාජ්‍ය බව
- රාජ්‍ය සහ පුරවැසියා අතර සම්බන්ධතාවයේ කැපී පෙනෙන ලක්ෂණ දෙක දැක්වීම
- රාජ්‍යයට පුරවැසියා අවනත විය යුතුනේ ඇයි? යන්නට විවිධ චින්තකයන් ඉදිරිපත්කර ඇති කරුණු කෙටියෙන් දක්වා තිබීම ප්‍රමාණවත් වේ.

03. I. ඓතිහාසික වශයෙන් සන්ධිය ආණ්ඩු ක්‍රම පිහිටුවා ගැනීමේ මාර්ග කෙටියෙන් දක්වන්න

- පොදු අභිලාෂයන් හඹා යාම පිණිස කළින් වෙන්ව පැවති ඒකක එකට එකතුව මධ්‍යම අධිකාරියක් නිර්මාණය කරගැනීම
- බෙදුන රටක් එකට එකතු වීමෙන් සන්ධිය පාලන ක්‍රමයක් ලෙසින් ප්‍රතිව්‍යුහගත වීම
- ඒකීය රාජ්‍යයක් වාර්ගික හා සංස්කෘතික විවිධත්වය මත සන්ධිය රාජ්‍යයක් ලෙස ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම(ඉහත කරුණු කෙටියෙන් පැහැදිලි විය යුතුය.)

II. සන්ධිය ආණ්ඩු ක්‍රමයේ ලක්ෂණ පැහැදිලි කරන්න.

- ස්වායත්ත ආණ්ඩු මට්ටම් දෙකකින් සමන්විත බව එනම් මධ්‍යම හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු ලෙස
- මධ්‍යම ආණ්ඩුව හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු වෙන වෙනම බලතල හිමිකරගෙන ඇති බව
- මධ්‍යම රජයට හා ප්‍රාන්ත ඒකක වලට විශේෂිත කාර්යයන් පැවරී තිබීම
- මධ්‍යම ආණ්ඩුව හා ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු අතර සහයෝගීතාවය ගොඩනැගීමේ අරමුණෙන්ද මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්ති සම්පාදන ක්‍රියාවලියට ප්‍රාන්ත ආණ්ඩු සම්බන්ධකරගැනීම පිණිසද මධ්‍යම ආණ්ඩුවේ ව්‍යවස්ථාදායකය ද්විමාණ්ඩලිකවාදය මත පදනම් වීම (උදා- සෙනෙට් මණ්ඩලය)
- ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ විධිමත් විධිවිධාන අර්ථ නිරූපණය කරනු ලබන්නේ ශ්‍රේෂ්ඨාධිකරණය විසිනි.
- ඒකීය ආණ්ඩු ක්‍රමය විකාශනාත්මක මාදිලියක් වන අතර සන්ධිය ආණ්ඩු ක්‍රමය සුවිශේෂී තත්ත්වයක් යටතේ හිතා මතා සකස් කර ගැනුනක් බව
- ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව ලිඛිත වීම හා අනමය වීම අනිවාර්යය වීම.
(මෙම කරුණු විස්තර කර තිබිය යුතුය)

04. ධ්වනිමෝර් ආණ්ඩු ක්‍රමය මගින් හඳුන්වා දුන් සර්වජන ඡන්ද බලයේ ප්‍රතිඵල සාකච්ඡා කරන්න.

- පිළිතුරෙහි ප්‍රවේශය සඳහන් කර පහත ප්‍රතිඵල විස්තරාත්මකව දක්වා තිබීම
 - I. නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ජනතාව හුරු පුරුදු වීම
 - II. වගකීමේ ආණ්ඩු ක්‍රමයකට හුරුපුරුදු වීම
 - III. දේශපාලන පක්ෂ ආරම්භ වීමේ පදනම වැටීම
 - IV. සමාජ සජීවීකරණය වේගවත් වීම
 - V. මධ්‍යම පාන්තික ජනතාව හා සාමාන්‍ය ජනතාව අතර පැවති පන්ති පරතරය අඩු වීම
 - VI. සමාජ සුබසාධනය වේගවත් වීම..... ආදී කරුණු විස්තර කර තිබීම ප්‍රමාණවත් වේ.

05. සෝල්බරි ආණ්ඩු ක්‍රමය සහ ප්‍රථම ජනරජ ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ රාජ්‍ය සේවය සංසන්දනාත්මකව විමසන්න.

- සෝල්බරි රාජ්‍ය සේවය ඉහළ සහ පහළ යනුවෙන් ස්ථර දෙකක් ඇති බව
- ඉහළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම, මාරුකිරීම, සේවයෙන් පහ කිරීම, විනය පාලනය ආදී බලතල අගමැතිගේ උපදෙස් මත අග්‍රාණ්ඩුකාරවරයා සිදු කරන බව සහ පහළ මට්ටමේ අනෙකුත් නිලධාරීන් සම්බන්ධ ඉහත බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රාජ්‍ය සේවා කොමිෂම ස්ථාපිත කළ බව
- රාජ්‍ය සේවා කොමිෂම පත්කිරීමට බලපෑ හේතු , නිල කාලය, සංයුතිය, බලතල, ඉවත්කිරීම සම්බන්ධ ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන දැක්වීම
- රාජ්‍ය සේවා කොමිෂමේ ස්වාධීනත්වය සඳහා ගෙන තිබූ පියවරයන් දැක්වීම
- මෙලෙස පියවරයන් ගත්තද රාජ්‍ය සේවා කොමිෂමේ ස්වාධීනතාවය මුලුමනින්ම ආරක්ෂා කිරීමට නොහැකි වූ බවත් දැඩි නිලධාරීවාදයක් ඉස්මතු වූ බව දැක්වීම
- ප්‍රථම ජනරජ ආණ්ඩු ක්‍රමය යටතේ රාජ්‍ය සේවය අමාත්‍ය මණ්ඩලයට පවරා තිබූ බව.
- ඉහළ රාජ්‍ය නිලධාරීන් පත්කිරීම, මාරුකිරීම, සේවයෙන් පහ කිරීම, විනය පාලනය ආදී බලතල අගමැතිගේ උපදෙස් මත ජනාධිපතිවරයා සිදු කරන බව සහ පහළ මට්ටමේ අනෙකුත් නිලධාරීන් සම්බන්ධ ඉහත බලතල ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා රාජ්‍ය සේවා කොමිෂම අහෝසි කොට ඒ වෙනුවට මණ්ඩල දෙකක් ස්ථාපිත කළ බව

- එම මණ්ඩල දෙක පත්කිරීම, නිල කාලය, සංයුතිය, බලතල, ඉවත්කිරීම සම්බන්ධ ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන දැක්වීම
- අවසානයේ මෙකී මණ්ඩලවල තීරණ ස්ථිර කිරීමටත් වෙනස් කිරීමටත් අමාත්‍ය මණ්ඩලයට බලය ඇති බව දැක්වීම.
- මේ අනුව 1948 සිට යම් ප්‍රමාණයකින් හෝ ස්ථායීතාවය වූ රාජ්‍ය සේවය 1972 ආණ්ඩුක්‍රමය යටතේ දේශපාලනීකරණය වූ බව දක්වා පිළිතුර නිමා කළ හැක.

06 . I. ජනාධිපතිවරයා පත්කිරීමේ පටිපාටිය

- ජනාධිපති තෝරා පත්කරගැනීම සඳහා සමානුපාතික නියෝජන ක්‍රමය යටතේ ජනාධිපතිවරයාගේ පවත්වන බව
- ජනාධිපති අපේක්ෂකයෙක් වීම සඳහා තිබිය යුතු සුසුදුකම් දක්වා තිබීම
- 30 (2) වගන්තිය පරිදි නිල කාලය(සංශෝධන පදනම් කරගත්)
- ජනාධිපති අපේක්ෂකත්වය සඳහා ඉදිරිපත්විය හැකි ආකාර දෙක
- මෙම තෝරා පත්කිරීම ව්‍යවස්ථා විධිවිධාන අනුව බහුත්ව ක්‍රමයට අයත්වන අතිරේක ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමේ ක්‍රමය මත පදනම් වන බව
- ඡන්ද ප්‍රකාශ කිරීමේ රටාව ඉදිරිපත් වී ඇති අපේක්ෂකයන් සංඛ්‍යාව අනුව තීරණය වන බව දක්වා එය විස්තර කර තිබීම
- ප්‍රකාශිත වලංගු ඡන්දවලින් නියත බහුතරය ලබාගත් තැනැත්තා ජනාධිපති වශයෙන් තේරීපත් වන බවත් එසේ නොවූනම් හොත් ගතයුතු ඉදිරි ක්‍රියාමාර්ග විස්තර කර තිබීම.
- මෙම ක්‍රමයේ වාසි අවාසි දක්වා පිළිතුර අවසන් කළ හැකිය.

II. ජනාධිපති සහ පාර්ලිමේන්තුව අතර පවත්නා සබඳතාවය

- මාතෘකාවට අදාළ ප්‍රවේශයක් දක්වා තිබීම
- පහත කරුණු යටතේ පාර්ලිමේන්තුව සම්බන්ධ ජනාධිපතිවරයාගේ බලපෑම දැක්වීම
 - I. කැබිනට් මණ්ඩලයේ සාමාජිකයෙකු මෙන්ම ප්‍රධානියා ලෙස පනත් කෙටුම්පත් පිළියෙළ කිරීමට සම්බන්ධ වීම
 - II. පණත් කෙටුම්පත් සම්බන්ධව පාර්ලිමේන්තු විවාදයන්ට සම්බන්ධ වීම
 - III. පාර්ලිමේන්තුවේ මංගල රැස්වීම්වල මූලසූත්‍ර දැරීම
 - IV. පාර්ලිමේන්තුව කැඳවීම, වාර අවසාන කිරීම හා විසුරුවා හැරීම (ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන අනුව)
 - V. කවර වූ හෝ අවස්ථාවක පාර්ලිමේන්තුව ඇමතීමට , සංදේශ යැවීමට හැකි වීම
 - VI. ආණ්ඩුවේ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශනය පාර්ලිමේන්තුවට ඉදිරිපත් කිරීම
 - VII. ජනමත විචාරණ මගින් යම් යම් යෝජනා ජනතාවට ඉදිරිපත් කර නීති සම්පාදනය කර ගැනීම (ව්‍යවස්ථාපිත විධිවිධාන අනුව)
 - VIII. කැබිනට් ඇමතිවරු හා නියෝජ්‍ය ඇමතිවරු පත්කරමින් ඔවුන්ගේ සහය මත අණ පනත් නිර්මාණය කරගැනීම.
- නිගමනය - මේ අනුව පාර්ලිමේන්තුව දුර්වල ආයතනයක් වන බව සඳහන් කර පාර්ලිමේන්තුවට ජනාධිපති සම්බන්ධව කළ හැකි එකම බලපෑම දෝෂාභියෝගය බවත්, එය ඉතා සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් බවත් සඳහන් කර තිබීම ප්‍රමාණවත් වේ.

07. 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව සම්බන්ධ විවේචන සාකච්ඡා කරන්න.

- 1978 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව එහි ආරම්භයේ පටන් විවේචනයට ලක් වූවක් බව සඳහන් කළයුතුය.
- එම විවේචන බොහොමයකට සංකල්පීය පදනම වූයේ
 - I. එහි මූලික ව්‍යුහය
 - II. එහි අභිලාෂයන් , ප්‍රජාතන්ත්‍ර විරෝධීය යන්නයි.
- විධායක ජනාධිපතිත්වයක් කරා ගමන් කළ හැකි බලගතු විධායක ජනාධිපති ධුරයක් ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාව තුළින් ස්ථාපිත කර ඇති බව
- ලංකාවේ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුක්‍රමය යළි ස්ථාපිත කිරීමට නම් මෙම ව්‍යවස්ථාව අවලංගුකර අලුත් ව්‍යවස්ථාවක් නිර්මාණය කළයුතු බවට ප්‍රභල දේශපාලන මත ගොඩ නැගුන බව උදා- විපක්ෂ දේශපාලන පක්ෂ, සිවිල් සමාජ බලවේග, ජනමාධ්‍ය, ජනතාව
- මහජන විවේචන ප්‍රධාන වශයෙන් එල්ලවූ අංශ සඳහන් කළයුතුය. (98 පිටුව)
- 13 සහ 18 ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයන්ට විරුද්ධව ගොඩනැගුන තර්ක එනම්,
- 13 ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට සුළු ජන කොටස්වලත් වාමාංශික පක්ෂ වලත් සහයෝගය ලැබුනත් ශ්‍රී.ලං.නි.ප. හා ජ.වි.පෙ. එයට විරුද්ධ වීම
- 18 ව්‍යවස්ථා සංශෝධනයට විරුද්ධව ප්‍රධාන විවේචනය නම් එය නිර්-ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ අධිකාරවාදී ප්‍රචන්තා වඩාත් ශක්තිමත් කළේය යන්නයි.
- නව ව්‍යවස්ථාවක් පැනවීමට 1994 සිට ප්‍රයත්න කීපයක් ගත්තද එය සාර්ථක නොවුන බව
- විධායක ජනාධිපති ක්‍රමය හා සමානුපාතික නියෝජන ක්‍රමය ගැන එල්ල වී ඇති විවේචනයන් ඒවා වෙනුවට ඉදිරිපත් වී ඇති විකල්ප ගැනත් සංශෝධනය කිරීමට ගත් ප්‍රයත්න ගැනත් කෙටි හැඳින්වීමක් පිළිතුරෙහි අඩංගු වී තිබිය යුතු බව
- 20 වන සංශෝධනය යටතේ නැවතත් ජනාධිපතිධුරය බලවත් කිරීම සහ ද්විත්ව පුරවැසිභාවය සම්බන්ධව ඇති විවේචන
- 1994 සිට විධායක ජනාධිපති ධුරය අහෝසි කිරීමට ජනතාවට පොරොන්දු දී බලයට පත්වන සෑම පක්ෂයක්ම සුළු සංශෝධන ඉදිරිපත්කර තවදුරටත් මෙම ක්‍රමය පවත්වාගෙන යන බව සඳහන් කරමින් නිගමනයක් ලබා දිය හැකිය.

08. ඒකීය රාජ්‍යවල පරිවර්ථනය බ්‍රිතාන්‍ය හා ශ්‍රී ලංකාව ඇසුරින් සංසන්දනාත්මකව විස්තර කරන්න.

- බ්‍රිතාන්‍ය විශේෂිත අනන්‍යතා පදනම්ව ඇති බව (උදා- එංගලන්තය, උතුරු අයර්ලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, වෙල්සය)
- උතුරු අයර්ලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, වෙල්සය යන කොටස් රාජ්‍යයන්වල වාර්ගික අනන්‍යතා ශක්තිමත් බව දැක්වීම
- ආරම්භයේ මෙකී රාජ්‍යයන් ස්වාධීනව පැවති බව දැක්වීම
- කෝල්බෲක් ප්‍රතිසංස්කරණ හරහා ලංකාව ඒකීය පාලන ක්‍රමයකට නතු වූ බව
- ලංකාවේද සුළු ජනවර්ගවල ඉල්ලීම් යටත් විජිත පාලනය ආරම්භයේ පටන්ම පැවති බව (සිංහල ජනවර්ගය හා සමාන නියෝජන අවස්ථා සුළු ජනවර්ගවලටත් ලැබිය යුතු බව)
- 1970 දශකයෙන් පසු ජනවාර්ගික අරගලයකට මුල පිරූ බව සහ 1980 දශකයේ එය යුධමය තත්ත්වයක් දක්වා වර්ධනය වූ බව දැක්වීම
- 1998 න් පසු බ්‍රිතාන්‍ය පාර්ලිමේන්තුව සම්මත කළ පනත් හරහා බලය විමධ්‍යගත කළ බව හා එය සමමිතික අයුරින් සිදු නොවූ බව දැක්වීම
- 1987 ආණ්ඩු ක්‍රම ව්‍යවස්ථාවට ගෙන ආ 13 වන සංශෝධනයෙන් ලංකාව තුළද පළාත් සභා පිහිටුවා බලය විමධ්‍යගත කිරීමක් සිදුවූ බව සහ පළාත් පාලන ආයතනවල කටයුතු අධීක්ෂණය පළාත් සභාවට පැවරූ බව
- මෙහිදී බලය විමධ්‍යගත කිරීම ලැයිස්තු තුනකින් සිදුවූ බව
- පළාත් සභා වෙත විමධ්‍යගත කොට ඇති ඇතැම් බලතල මධ්‍යම ආණ්ඩුව රඳවාගෙන සිටීම
- බ්‍රිතාන්‍ය හා ලංකාව තුළ බලය විමධ්‍යගත කිරීමේ දී දක්නට ලැබෙන සමාන ලක්ෂණ
 - I. රටවල් දෙකම ඒකීය රාජ්‍යයේ සිට පරිවර්තනය වීම

- II. බ්‍රිතාන්‍ය තුළ උතුරු අයර්ලන්තය, ස්කොට්ලන්තය, වෙල්ස් යන කොටස් රාජ්‍යයන්ටත් ලංකාවේ පළාත් සභා නවයටත් බලය විමධ්‍යගතකොට තිබීම
- III. දෙරටම බහුවාර්ගික රාජ්‍යයන් වීම
- IV. දෙරටම බලය විමධ්‍යගත කර ඇති ආකාරය පිළිබඳ තෘප්තිමත් නොවීම

- බ්‍රිතාන්‍ය හා ලංකාව තුළ බලය විමධ්‍යගත කිරීමේ දී දක්නට ලැබෙන වෙනස්කම්
 - I. බ්‍රිතාන්‍ය තුළ බලය විමධ්‍යගත කිරීම අසමමිතික වන අතර ලංකාව තුළ සමමිතික වීම
 - II. බ්‍රිතාන්‍ය තුළ පාර්ලිමේන්තුවට ගෙන ආ පනත් මගින්ද, ලංකාව තුළ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාව මගින්ද බලය විමධ්‍යගත කොට තිබීම
- මේ අනුව මෙකී රාජ්‍යයන් දෙකෙහිම බලය විමධ්‍යගත කිරීමේදී ඒකීය රාජ්‍ය පරිවර්තනයකට ලක්වී ඇති අතර සන්ධි ක්‍රමයක් දක්වා ව්‍යාප්තව නැත. මේ දෙකට අතරමැදි තත්ත්වයක බලය විමධ්‍යගත කිරීමක් සිදුවී ඇති බව පැහැදිලි වන අතර මධ්‍යම ආණ්ඩුව තවදුරටත් තීරණාත්මක සාධකය වන බව පෙන්වා දිය හැක.

09. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ආණ්ඩුකරණයේ සංකල්පීය පදනමක් වන නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය විස්තර කරන්න

- දිගු ඉතිහාසයකට හිමිකම් නොකියන, වර්තමාන ලෝකයේ ක්‍රියාත්මක වන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය බව පැහැදිලි විය යුතුය
- මෙය පළමුව යුරෝපයේ බිහි වී වැඩිවසම් ආණ්ඩුවලට විකල්පයක් ලෙස ඉදිරියට ආ සංකල්පයක් බව
- නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ ආරම්භයට පෙර පැවති ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී පාලන ක්‍රමය සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයයි.
- මෙහි පැවති ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ පදනම වූයේ කාන්තාවන්, ළමයින් සහ වහලුන් හැර සියලු පුරවැසියන් ආණ්ඩු පාලනයට කෙලින්ම සම්බන්ධ වීමෙන් දක්වන සෘජු සහ අඛණ්ඩ සහභාගීත්වයයි.
- එහිදී ආණ්ඩුව වූයේ පුරවැසි බලය හිමි ජනතාවයි. සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයත් නූතන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයත් අතර විශාල වෙනසක් පවතින බව උදාහරණ තුළින් පැහැදිලි කළයුතු බව
- නූතන රාජ්‍යයන් හි භූමිය විශාල වීම, ජනගහණය වැඩිවීම, එක්රැස් වීමේ අපහසුතාව , දේශපාලනය හා සම්බන්ධ ජනතාවගේ අභිලාෂයන් හා ගැටලු බහුල වීමෙන් සෘජු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ක්‍රියාත්මක කළ නොහැකි බවත් එම නිසා නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මතු වූයේ යන්න පැහැදිලි විය යුතුය.
- නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ දී ජනතාව පාලනයට සම්බන්ධ වන්නේ වක්‍රවය. එනම් නියෝජිතයන් මගිනි. මෙමගින් ජනතා හඬට සීමා පැනවෙන අතර ජනතාව වෙනුවෙන් තීන්දු ගැනීමේ වගකීම වෘත්තීය දේශපාලනඥයින් අත ආණ්ඩුව තබා ඇත.
- නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ සීමිත හා වක්‍ර ස්වරූපය විස්තර විය යුතුය. එනම් සීමිත වන්නේ පාලන කටයුතු සම්බන්ධ මහජන සහභාගීත්වය වරින් වර පවත්වන මැතිවරණ ක්‍රියාවලියක් වෙත ලඝු කොට ඇති නිසයි. එය වක්‍ර වන්නේ ජනතා නියෝජිතයන් මගින් පාලන කටයුතු ක්‍රියාත්මක කරන නිසාය.
- ජනතාවට සෘජුවම බලය ක්‍රියාත්මක කළ හැක්කේ ජනමත විචාරණයකදී වැනි අවස්ථාවලදී පමණක් බව
- නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය මැතිවරණය මත පදනම් වන බැවින් මැතිවරණ ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ලෙස හැඳින්වේ.
- නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය යටතේ ඵලදායී ලෙසින් පුරවැසි සහභාගීත්වය හා වගවීම සහතික කිරීම සඳහා මැතිවරණ ක්‍රමය මගින් පහත සඳහන් නිර්ණායක ආරක්ෂා කළයුතු බව කෙටියෙන් පැහැදිලි විය යුතුය. අර්ථවත්භාවය, තරගකාරීත්වය, නිදහස, රහස්‍යභාවය, සාධාරණත්වය, නිතර මැතිවරණ පැවැත්වීම, සමානාත්මතාවය,
- මේ අනුව නියෝජන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය සැලකිය හැක්කේ මහජන පරමාධිපත්‍යයේ අවම ස්වරූපය ලෙස බව විස්තර විය යුතුය.

10.

- I. ජාතික බලය හා ජාතික අභිලාෂ
 - රජයක ජාතික අභිලාෂයන් මොනවාද යන්න පැහැදිලි කිරීම.
 - ජාතික අභිලාෂයන් යනු එක් එක් රටවල් සතු ජාතික බලයේ ප්‍රකාශනයකි. ජාතික බලයට සමානුපාතික ලෙස අභිලාෂයන් දැරීම ලෝක දේශපාලනයේ යථාර්ථයකි.

- ස්වකීය ජාතික අභිලාෂයන් මුදුන් පමුණුවා ගැනීමට ආණ්ඩුවේ බොහෝ උපකරණ හෝ උපක්‍රම තිබේ. ඒ අතර රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා වැදගත් වේ.
- බොහෝ විට රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික සබඳතා පවත්වනු ලබන්නේ විදේශ ප්‍රතිපත්තිය හරහා ය.
- වෙනත් මෙවලම් ලෙස ප්‍රචාරණය, ආර්ථික උපාය මාර්ග, සන්ධාන ගතවීම් හා ගිවිසුම් ගතවීම භාවිතා කරයි.
- ඇතැම් විට අභිලාෂයන් ජය ගැනීමට බලය භාවිතා කරයි.

II. පැසිස්ට්වාදය

- සම්භවය සහ පසුබිම කෙටියෙන් සඳහන් කළ යුතුය
- ෆැසිස්ට්වාදයේ ලක්ෂණ
 - දේශපාලන ඒකබලවාදය
 - රාජ්‍ය වන්දනය
 - නායක වන්දනය
 - පෞද්ගලික නිදහසක් නොමැති වීම
 - අත්‍යන්ත වර්ගවාදය/ ජාතිවාදය
 - අත්‍යන්ත රණවාදය
 - ප්‍රචණ්ඩත්වය සහ භීෂණය දේශපාලන බල මාධ්‍යයක් ලෙස භාවිතා කිරීම

III. ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාදාමය

- එහි ක්‍රියාවලිය පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීම සහ පැහැදිලි කිරීම
- වැඩිදුර පැහැදිලි කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති වක්‍රය අඳින්න.

IV. ශ්‍රී ලංකාවේ විදේශ ප්‍රතිපත්තියේ අභියෝග

- කෙටි හැඳින්වීම
- බලපාන සාධක සඳහන් කළ යුතුය
- අභියෝගවල මූලාශ්‍ර
 - කුඩා රාජ්‍යයක් වීම
 - ආර්ථික හා භෞතික ශක්තීන් අවම වීම
 - කලාපීය බල තුලනය
 - ජාත්‍යන්තර බල තුලනය
 - අභ්‍යන්තර සමාජ දේශපාලනික දෘෂ්ටිත් හා කතිකාවත්

V. සමාජ සම්මුතිවාදය

- කෙටි හැඳින්වීම
- චින්තකයින් හා ඔවුන්ගේ අදහස්